

Stanowisko
Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego
z dnia 6 lipca 2021 r.
w sprawie podjęcia działań w celu przeciwdziałania wzrostowi opłat
za zagospodarowanie odpadów komunalnych

Mając na uwadze fakt, iż przyjęty w dniu 15 czerwca 2021 r. przez Radę Ministrów projekt nowelizacji ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie zawiera oczekiwanych przez samorzady gminne rozwiązań a proces legislacyjny nad wprowadzeniem rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP), się przedłuża, przedstawiciele samorządów wiejskich zebrani na XXXVI Forum Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego postulują o przyspieszenie prac ustawowych w celu zapobieżenia dalszemu wzrostowi kosztów prowadzenia gospodarki odpadami komunalnymi..

Bezspornym faktem jest, że to producenci powinni odpowiadać za wyprodukowane przez siebie opakowania, które po zużyciu stają się odpadami. Obowiązek wprowadzenia rozszerzonej odpowiedzialności producentów (ROP) wynika z dyrektywy Unii Europejskiej UE 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającej dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP). Dyrektywa ta powinna być wdrożona do polskiego prawa. Mimo to wciąż nie ma w Polsce odpowiednich przepisów ustawowych. Związek Gmin wnioskuje o szybkie wprowadzenie rozszerzonej odpowiedzialności producentów (ROP) w formie nowelizacji ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi w powiązaniu z rozwiązaniami zapisanymi w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Naszym zdaniem opłata ROP musi pokrywać realne koszty netto utrzymania systemu oraz być na tyle elastyczna, aby dostosować się w kolejnych latach, kiedy cele zbiórki i recyklingu wzrosną. Równocześnie zwracamy uwagę na znaczenie kontroli dysponujących środkami z ROP tzw. organizacji odzysku, gdyż środki te muszą wracać do systemu i wspierać zarówno prewencję, jak i ponowne użycie oraz recykling.

Jak wynika z informacji podanych przez Radę Ministrów rozpoczęły się już prace nad przygotowaniem projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw, niemniej jednak brak jest gwarancji, że przepisy te zostaną uchwalone w bieżącym roku.

Natomiast brak odpowiednich przepisów przyczynia się do ciągłego wzrostu kosztów związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami w gminie w zakresie odbioru,

transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych w odpowiednich instalacjach. Istotnym elementem kosztowym gminnych systemów gospodarowania odpadami jest koszt zagospodarowania odpadów. Jednym z kluczowych czynników wzrostu opłat jest radykalne podniesienie stawek opłat za korzystanie ze środowiska. Samorządy gminne nie zostały wyposażone w żadne instrumentarium, którym mogłyby wpływać na zmniejszenie kosztów, a funkcjonująca zasada samofinansowania systemów gospodarowania odpadami sprawia, iż jedynym rozwiązaniem staje się podnoszenie opłat dla mieszkańców.

Ponadto należy podkreślić, że procedowany obecnie projekt nowelizacji ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie zawiera oczekiwanych przez samorządy gminne rozwiązań przyczyniających się do przeciwdziałania znaczącemu wzrostowi opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych. Negatywnie ocenić należy część rozwiązań zawartych w tym projekcie, a w szczególności propozycję umożliwienia gminom subsydiowania gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi ze środków nie pochodzących z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Propozycja ta ma charakter stricte populistyczny, nie likwiduje problemu jakim jest wzrost kosztów zagospodarowania odpadów komunalnych, będących konsekwencją m.in. braku przepisów regulujących rozszerzoną odpowiedzialność producentów. Przyjęte w projekcie rozwiązania, w szczególności dotyczące nieruchomości niezamieszkałych, (w tym letniskowych), są niewystarczające i nie przyniosą zakładanych rezultatów. Równie istotne wątpliwości dotyczą proponowanej indywidualizacji rozliczeń w zabudowie wielorodzinnej, co znacząco wpłynie na wzrost kosztów administracyjnych systemu wpływających na wysokość stawek opłat.

Biorąc pod uwagę fakt, że propozycja omawianej ustawy została przekazana do Sejmu bez wcześniejszych, szerokich konsultacji społecznych, w imieniu gmin wiejskich i miejsko-wiejskich stowarzyszonych w Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego wnosimy o uwzględnienie naszego stanowiska i wprowadzenie poprawek do ww. ustawy. Jednocześnie wyrażamy stanowisko, że koniecznym jest podjęcie prac nad nową ustawą kompleksowo regulującą problematykę gospodarowania odpadami komunalnymi w Polsce. co umożliwi osiągnięcie wyznaczonych celów środowiskowych, usprawni działanie systemu i wpłynie na obniżenie kosztów realizacji zadania.

Przewodniczący Zarządu

Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego

Grzegorz Jakub

